

spočetja Marijinega; ta dva dneva so otroci morali v šolo. Učitelji glasbe ne smejo večbati otrok v cerkvenih pesmih. V šolah se smejo učiti samo narodne, vojaške in narodnosocialistične pesmi. Ker se ponekod še vedno nahajajo po učilnicah učitelji »stare šole«, ki še spoštujejo vero, jim zveza narodnosocialističnih učiteljev to preprečuje. Tako je ta zveza poslala učiteljem v okraju Fürstenfeldbrucku pri Monakovem vprašanje s temi točkami: 1. Ali se pri vas še vedno poučuje sv. pismo? 2. Če se uči, iz katerih razlogov? 3. Če se uči, kako morete pouk sv. pisma spraviti v sklad s svojim plemenskim prepričanjem? 4. Ali želite, da se ustavi pouk sv. pisma? 5. Ali še vršite službo organista? 6. Če, iz katerih razlogov? 7. Ali boste opustili to službo? 8. Ste li član stranke? Odgovor na vse točke obvezen. — Tako se vrši pritisk na tiste učitelje, ki so ostali zvesti veri svojih očetov in bi radi v njej tudi vzgajali šolsko deco.

Judje in krst. Judje se morajo prav tako krstiti kakor vsi nekrščeni. Zanje ne veljajo posebni predpisi. Da se more kdo dati krstiti ter biti sprejet v katoliško Cerkev, morajo biti prej izpolnjeni od cerkvene oblasti predpisani pogoji. Med zahtevami je ena glavnih: 1. čist namen, ki ga ne smejo prepletati zgolj samopašne zemeljske težnje; 2. vera v osebnega Boga, njegovo razodetje in njegove ustanove; 3. zadostna poučenost v krščanskih resnicah, ki jih je treba verovati, in v krščanskih dolžnostih, ki jih je treba izpolnjevati. Ti predpisi so stari in ne vsebujejo nič novega. Nov pa je po nekaterih krajih pojav, da se judje prijavljajo v mnogo večjem številu s svojimi željami po krstu kot se je to prej godilo. To ni znamenje časa, marveč nasledek stiske, v katero so prišli judje zadnji čas v raznih državah. V prejšnji številki »Slov. gospodarja« smo omenili »varnostne« ukrepe, ki so jih poljski škofje odredili v vprašanju krščenja judovskih oseb. Judovski

Zato sem tu, da Vam varujem kožo!

Prepustite odslej mirne duše meni skrb za nego svoje kože! Edino, kar morate storiti, je to, da redno mažete kožo z Niveo. Zakaj samo Nivea vsebuje Eucerit, najboljšo okrepčevalno sredstvo za kožo. Z njim vpliva Nivea blagodejno na kožno staničje. Nivea Vam ohranja kožo mladostno in krepko, celo ostro vreme ji ne more škoditi. Zato si kupite še danes Niveo; bolje je namreč bolezen preprečiti kakor se zdraviti!

beg h krstilniku narašča tudi na Madžarskem, kjer so že tudi začeli vznikat protijudovski zakoni. Ogrski primas kardinal Szeregy je dal duhovščini v tem oziru potrebna navodila. Na eni strani je grajal absolutno odklanjanje vseh judovskih prijavljencev za sv. krst, ki so ga začeli prakticirati nekateri duhovniki. Na drugi strani pa je opozoril na to, da se morajo duhovniki strogo ravnati po tozadevnih cerkvenih predpisih ter skrbeti, da se izpolnijo vse zahteve, zlasti tudi čas in vsebina priprave za sprejem zakramenta sv. krsta. V naši državi je med judovstvom opazen večji pokret za vstop v katoliško Cerkev osobito v Bački in Banatu. Zato sta beograjski nadškof dr. Ujčić, čigar škofija sega tudi v Vojvodino, in subotički škof Budanović izdala duhovščini potrebna navodila v smislu cerkvenih predpisov.

Otrok podlegel opeklinam. V Župečji vasi, občina Sv. Križ na Dolenjskem, je pustila žena cestarja in posestnika Franca Zorka samo za par trenutkov samo svojo triletno hčerkico Majdico. Otrok se je približal štedilniku, na katerem se je kuhalo kosilo, in je prevrnil po sebi poln lonec vrelega krova. Vse opečeno dekletce so prepeljali koj po nesreči v bolnišnico v Brežice, vendar ji ni bilo več pomoči.

Razne požarne nesreče. Nočni požar je uničil v Škofji Loki ostrešje delavnice mizarkega mojstra in posetnika Ivana Okorna, ki ima svojo domačijo na koncu trga. Radi vetra je bila v največji nevarnosti vrsta hiš in gospodarskih poslopij, katere so pa otihi gasilci po silnem naporu in so omejili ogenj na Okornovo delavnico. — V Slovenjgradcu je zgorela 40.000 din vredna hiša pismonoše Felterja. Škoda je le delno krita z zavarovalnico. — V bližini Herbersteinovih gozdov v Novi Krčevini, občina Grajena pri Ptuj, je zgorela domačija posestniku Adolfu Belinger. Škoda je 15.000 din, zavarovalnica pa znaša 35.000 din. Pod sumom požiga zaradi zavarovalnine je bil gospodar izročen sodišču. — Prav tako je v Novi Krčevini uničil ogenj 12.000 din vredno viničarijo posestnice Elizabete Vodanove. Tudi v tem primeru gre za požig iz maščevanja in so orožniki aretirali osumljenca. — V Rogoznici pri Sv. Lenartu je pogorelo gospodarsko poslopje posestniku Jožefu Benku. Z zgradbo so zgoreli vsi poljski pridelki, orodje, gospodarski stroji in vozovi. Rešili so samo živino. Domnevajo, da je bil tudi pri Benku ogenj podtaknjen. — Na Vurmatu v Dravski dolini je v noči zgorel mlin posestnika in mlinarja Rudolfa Ravnjaka, ki je stanoval v mlinu s svojo družino. Ravnjakovi so si komaj rešili golo življenje. Požar je nastal radi slabega dimnika, skozi katerega se je vnel tram v strehi.

Novice

Osebne vesti

Znan kapucinski duhovnik umrl. V kapucinskem samostanu v Škofji Loki je preminul g. Jožef Lapuh, samostanski vikar. Rodil se je leta 1882 v Brežicah. V red kapucinov je stopil leta 1900 in je prejel v Trstu mašniško posvečenje leta 1905. Bil je na delu kot duhovnik med drugim dolgo časa v Celju ter v Ptuj, kjer je bil tudi gvardijan. Rajnemu svetila večna luč, samostanski družini naše sožalje!

Nesreče

Slamorenica mu odrezala roko. V Bohovi pri Mariboru se je zgodila 20. januarja huda nesreča. Franc Frangež, 60 letni posestnik, je bil zaposlen pri slamorenici na električni pogon. Z roko je zašel med strojevo zobovje, ki so mu jo potegnili med nože. Preden so ustavili slamorenico, so mu odrezali noži štirikrat roko od prstov do zapetja. Frangež je obležal nezavesten radi izgube krvi in so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Nesreča med bratoma. Ivan Fazarin, finančni starešina v Apačah, je pozabil doma na Tratah službeno pištolo, v kateri je še tičal en naboj. Ker je bil oče v službi,

mati pa je hudo bolna v mariborski bolnišnici, so bili otroci sami v stanovanju. Desetletni Ladislav je iztaknil očetovo orožje in se je igral z njim. Naenkrat je odjeknil strel in krogla je zadela petletnega Hermana v levo roko in mu še ranila prsa.

Transmisija smrtno razmesarila 18 letnega fanta. Na parni žagi g. Antona Petriča v Zadovinku pri Krškem je bil zaposlen 18 letni delavec Franc Marolt, kmečki sin iz Leskovca. Pri cirkulari je naenkrat zdrknil jermen z jermenika. Marolt se je spravil sam na delo, da popravi jermen. Ko je namestil jermen, ga je zgrabila transmisija za roko in obleko ter ga je večkrat obrnila. Zavrtiljaki so bili tako siloviti, da je odtrgalo nepredvidnemu fantu desno nogo pod kolenom in jo poglajlo meter stran od kolesa. Hudo ponesrečenega so takoj naložili na avto in so ga hoteli prepeljati v bolnišnico v Krško, a je izdihnil med prevozom.

Ključavničarski vajenec smrtna žrtev avtomobilske nesreče. V Ljubljani je zbil tovrni avto pod svoja kolesa 15 letnega ključavničarskega vajenca Marjana Silo, katerega so oddali v bolnišnico s strtima nogama ter z raztrganim trebuhom in črevesjem. Mladi fant je kljub največji skrbi zdravnikov podlegel prehudim poškodbam.

Razne novice

70 letni jubilej znane mariborske tvrdke. Mariborska tvrdka M. Berdajs, ki je znana po deželi po svoji zalogi vsakovrstnih semen, slavi letos 70 letnico obstoja. Veletrgovino je ustanovil leta 1869 v Mariboru Martin Berdajs iz Save pri Litiji. Podjet-

je se je razmahnilo najbolj pod njegovim sinom Vilkom, ki je kupil Mariborski grad in je imel v njem po vsem Slovenskem štajerskem znano veletrgovino, katero vodi po Vilkovu smrti ob njenem 70 letnem jubileju njegov naslednik, pastorek g. inž. Adolf Stergar. K 70 letnici naše iskrene častitke!

Pri žrebanju knjižnih nagrad Družbe sv. Mohorja je zadela prvo nagrado — 100 vezanih knjig Mohorjeve knjižnice — številka 10. Nadaljnje nagrade dobe po vrstnem redu številke: 466, 645, 535, 313, 99, 570, 36, 543, 435, 247, 472, 569, 95, 447, 329, 448, 347, 523, 594, 471, 184, 219, 639, 232, 548, 606, 412, 158, 115, 441, 272, 230, 199, 39, 503, 15, 679, 490, 641, 375, 464, 59, 428, 19, 23, 51, 637, 590, 338. Lastniki izžrebanih številki naj pošljejo svoje kupone Družbi sv. Mohorja v Celju, ki jim bo dostavila nagrade. 142

Vsega zdravilstva dr. Viktor Tominec v Celju, Kralja Petra 33, zdravi posebno oči, ušesa, nos, vrat, grlo. 126

»Ovenc terpeninovo mlo« je izdelek najstarejše domače tovarne mila Ignac Fock iz Kranja. Dolžnost Slovencek je, da rabijo to odlično mlo.

Vsi, ki mnogo jedo in stalno sede ter trpe zaradi tega prav pogosto na trdi stolici, naj pijejo vsak dan čašo naravne »Franz-Josefove« grenke vode, ki se mora poprej segreti. Davno preizkušena in priznana »Franz-Josefova« voda se odlikuje po svojem sigurnem učinku in prijetni porabi. (Ogl. reg. S. br. 30.474/35.) 1138

Obžalovanja vredni slučaji

Glavin plen je prezrl. V Košakih pri Mariboru je bilo v noči vlomljeno v mehanično delavnico Blaža Železnika. Vlomilec je odnesel iz pisarne 140 din. V isti hiši je tudi Golova trgovina z bencinom. Vlomilec je uspel vlom v notranjost trgovine. Ukradel je avtomatično pištolo, za 1000 din drobiža, a prezrl je glavni plen v znesku 20.000 din, kateri so bili v pisarni. Kolesa, motorje in druge stvari v trgovini je pustil pri miru. Izmaknil je še nekemu uslužbencu krog 70 din.

Goljufiv hrvaški pustolovec zasačen v Halozah. V Gradiščah so pri Bratuškovi naši orožniki po napornem trudu prijeli hrvaškega pustolovca Kokot Vincenca iz Vratnega pri Varaždinu. Imenovani je ukradel denar in razne predmete v Zavrču pri Murkoviču. Izvabljal je na sleparski način od ljudi denar, češ da je zavarovalni agent češke banke »Slavija« v Pragi in raznih drugih »avodov«. Kasiral je dolžne zneske premij od strank in izvrševal zavarovalniške posle kot pravi zastopnik. Pri Bratuškovi materi in ženi v Gradiščah pa se je ženskama predstavil kot pravni pooblaščenec za sina Jakoba, katerega bo rešil iz preiskovalnega zapora, s predlogom, da ga pošljata na dom dve odvetnika po denar za sinovo rešitev. Imel je pač namen, obe ženski ogoljufati za denar, pa je bil zasačen. Ljudje so pač lahko verni, da nasedajo raznim tujim potepuhom, ki se na zimo vsiljujejo in prilizujejo ljudem in brez dela in truda jedo tujo pečenko in pijejo tujo pijačo. Imenovani človek je večino svojega življenja prebil v zaporih radi svoje umazane preteklosti in je sedaj ponovno predan v mariborske zapore.

Prihranki doma niso varni pred roparji. Tedensko se ponavljajo primeri, ko vdirajo v nočeh tollovaži v take kmečke hiše, za katere vedo, da čuvata in skrivata gospodar ter gospodinja denarne prihranke doma. Tak primer se je zgodil 18. januarja v noči v okolici Krškega. Pri Leskovcu prebivata Janez in Jožefa Zorko. Znano je bilo, da hranita omenjena par tisočakov za nakup gozdne parcele. V noči sta se

splazila dva maskirana tollovaži v Zorkovo zidnico, kjer sta našla lestvo. Po lestvi sta se potegnili v gornje nadstropje. Tam sta z lahkoto odpahnila zapah in sta bila v spalnici, v kateri sta bila pri nočnem počitku Zorkova z dvema otrokoma. Eden je svetil z žepno svetilko, drugi je z od vrat odlomljeno lato začel udrihati po gospodarju, ki je pobegnil k sosedom po pomoč. Po pobegu moža sta roparja z grožnjo s samokresom izsilila od gospodinj prihranki 4000 din in sta jo popihala v noč, preden se je vrnil mož s sosedi.

Neverjetne blodnje in zablode dolenjskega tollovaža. Časopisje je prineslo vest, da sta bila Ivan Unučič in njegov sodrug Stiplošek prepeljana iz zaporov v Krškem v varne zapore okrožnega sodišča v Novem mestu. Unučič in njegovi pajdašiji očita 40 vlomov in tatvin. Pred leti se je klatil Unučič po Italiji in Franciji. Stopil je v francosko tujsko legijo in je bil poslan v Afriko. Iz Afrike je pobegnil na Kitajsko. Iz kitajskega mesta Šangaj se je prehitopatil v Jeruzalem, od tam v London in iz angleške prestolice se je prepeljal v Ameriko. Iz Amerike se je vrnil na Portugalsko, od koder je bil izgnan in se je zatekel v Španijo, kjer so ga sprejeli v tujsko legijo general Francove armade. V španskem mestu Malaga se je poročil s španjolko, s katero je imel dva otroka. V Francovi armadi je bil narednik-vodnik. Ko so mu rdeči ubili ženo in otroka, je zbežal iz Španije in se je izkrcal na jugoslovanska tla v Splitu. Iz Splita je prišel na Velike Poljane, kjer živi njegova mati. Doma je bil aretiran in odveden na celjsko vojno okrožje radi kadrovske službe. Za tem je začel uhajati na zločinska stranpota. Zaprt je bil v Gradcu. Komaj se je vrnil po prestani kazni iz Gradca na Dolenjsko, ga je prijela zagrebška policija in ga poslala v Staro Gradiško. Med potjo je pobegnil in se je skrival do pred nedavnim, ko so ga prijeli radi organizacije tollovaške družbe, s katero je strahoval Dolenjsko, a so ga le izsledili in bo po tolikih blodnjah dajal odgovor za očitane mu vlo-me in tatvine pred sodiščem v Novem mestu.

Sam se je sodil. V zadnji številki »Slov. gospodarja« smo poročali, da so v Šmartnem ob Savi našli po dveh in pol letih truplo Viktorja Marna in da so zaradi suma bratomora ponovno zaprli brata rajnega, Lojzeta, katerega so morali enkrat že izpustiti iz zapora zaradi pomanjkanja dokazov. Sedaj se je pa vse tako zgostilo glede krivde bratomora okrog Lojzeta Marna, da zanj ni bilo več izhoda. Na Jesenicah aretiranega so v Ljubljani začeli na sodniži zasliševati, toda v začetku ni hotel ničesar priznati. Toda dokazi so bili tako očitni, da se je Lojze končno udal in izpovedal, kako je bilo takrat, ko si je omadeževal roke s kajnovskim zločinom. Po tem priznanju so ga odpeljali v samotno celico. Ko je drugi dan jetniški paznik po celicah delil hrano, je opazil v kotu pri centralni kurjavi sključenega Lojzeta Marna. Raztrgal je neke cunje in se nanje obesil. Vsa pomoč, da bi ga spravili k življenju je bila zaman.

Izpred sodišča

Zadeva s smrtno zabodenim fijakarjem pred sodniki. »Slov. gospodar« je že poročal, kako se je pripeljal mariborski fijakar

Franc Šumandl 9. decembra pozno zvečer v Radvanje pri Mariboru v krčmo Mandl, kjer je naročil četrtno vina, a je ni mogel sam izpiti, ker je bil precej okajen. Preostanek vina je ponudil 30 letnemu čevljarskemu pomočniku Jožefu Topolčnik, ki je pa pijačo odklonil. Radi odklonitve je prišlo med obema do prepira, v katerem je prisolil fijakar čevljarju zaušnico. Oklofutani je pa zasadi Šumandlu nož v prsa in mu je zadela srce. V srce zabodeni je imel še toliko moči, da se je pognal na kozla na voz in se je odpeljal proti Mariboru. Kmalu je seve zdrknil s kozla v kočijo in konj je pripeljal že mrtvega fijakarja v mariborsko magdalensko predmestje, kjer so ljudje poklicali stražnika in ta je ugotovil, da je izvošček smrtno zaboden. Topolčnik je bil v Mariboru 20. januarja obsojen radi opisanega krvavega dejanja na tri leta strogega zapora.

Za smrtonosen napad pet let ječe. V Ciglenci pri Sv. Barbari v Slov. goricah se je zgodil 31. oktobra lanskega leta skrajno surov zločin, ki je povzročil smrt pridnega posestniškega sina Petra Tepeh. Po obtožnici se je vračal v noči 3. oktobra Tepeh proti domu. Proti polnoči je prosil posestnika Franca Gole, naj ga sprejme pod streho, ker je bil malo poprej napaden in hudo poškodovan. Drugi dan so na glavi hudo ranjenega Tepeha prepeljali na dom, kjer je umrl čez teden dni. Kratko pred smrtjo je pritrdil dvema prijateljema, da je storilec Franc Horvat, od katerega je terjal 22 posojenih mu dinarjev in radi tega je prišlo do napada. Krivde sta bila osumljena 25 letni delavec Franc Horvat in 21 letni delavec Stanko Dvoršak. Proti obtoženima je bila obravnava v decembru preložena in se je vršila v Mariboru 20. januarja. Horvat je bil obsojen na pet let ječe, Dvoršak pa oproščen.

Obsodba radi tatvine volov. V noči na 16. november je bil ultraden posestniku Ivanu Lipovniku na Tolstem vrhu iz hleva par volov. Vole je ukradel delavec Ferdinand Kadiš iz Vuzenice ter ju je zamenjal na Remšniku za kravo in junca, po vrhu pa je dobil še 750 din naplačila. Kadiš je priznal, da ga je k tatvini nagovoril posestnik Ivan Preglav, kateremu je Kadiš dolgoval nekaj denarja, pa mu ga ni mogel vrniti. Kadiš je bil obsojen v Mariboru 21. januarja na šest mesecev strogega zapora, Preglav pa je dobil dva meseca strogega zapora.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Na praznik svč Treh kraljev je bil pri nas odprt nov kino, tako zvani »Grajski kino«. Dvorana, ki jo je zgradil gradbeni podjetnik g. Sraka, je lepa in okusna. Novi kino je pridobitev za Soboto, ker bomo odselej zaradi konkurence imeli na sporedu lažje in boljše filme. Kino je dala zgraditi občina in se tudi obratovanje vrši v njeni režiji. — Dne 13. januarja je pri Sv. Lenartu v Slov. goricah treščil tovorni avto g. Benka z drugim avtomobilom. Ker sta oba šoferja na ovinku previdno vozila, človeških žrtev ni bilo, temveč le materialna škoda.

Krog. Dne 12. januarja ob 12.30 se je na strehi gospodarskega poslopja Meolic Franca nenadoma pokazal rdeči petelin, kar je opazil vaški sluga Gombeš, ki je z zvonjenjem dal znak za požar. Pri Meolicu so ta dan imeli kolone in so med časom, ko se je požar pojavil, bili pri kosilu. Ko je gospodar stopil iz sobe, je zagledal plasti dima,